

11.5.2021

oikeusministerio@om.fi
juha.keranen@om.fi

Oikeusministeriön lausuntopyyntö VN/2434/2018

Digi- ja väestötietoviraston lausunto ilmoittajansuojeludirektiivin tulevasta täytäntöönpanosta koskien ulkoista ilmoittamiskanavaa

- 1) Miten hyvin keskitetyn ulkoisen kanavan sijoittaminen organisaatioonne toimisi ottaen huomioon nykyiset tehtävänne? Mitkä olisivat mielestänne tällaisen ratkaisun hyvät ja huonot puolet?

EU:n ilmoittajansuojelua koskevan direktiivin johdanto-osan 64 kohdassa todetaan suuntaa antavasti, että toimivaltaisista viranomaisista voivat olla *oikeusviranomaiset, asianomaisen erityisalan toimivaltaiset sääntely- tai valvontaviranomaiset, keskustason viranomaiset, joilla on yleisemmin määritelty toimivalta jäsenvaltiossa, lainvalvontaviranomaiset, korruptiontorjuntaviranomaiset tai oikeusasiamiehet*. Keskitetyssä ulkoisessa kanavassa paitsi voitaisiin ottaa vastaan ja rekisteröidä ilmoitukset, myös hoitaa henkilöllisyyden suojaan liittyvät tehtävät. Lisäksi se voisi hoitaa direktiivin edellyttämät neuvontaan, tiedottamiseen, koulutukseen ja oikeusapuun liittyvät tehtävät sekä keskitetysti seurata ilmoitusten määriä ja käsittelyprosesseja mm. tilastointia ja raportointia varten.

Digi- ja väestötietovirasto edistää yhteiskunnan digitalisaatiota, turvaa tietojen saatavuutta ja tarjoaa palveluja asiakkaiden elämäntapahtumiin. DVV:n tehtävät ja toimivalta on hyvin tarkkarajaisesti määritelty laissa. Tehtävät ovat myös sillä tavalla operatiivisia, että on jo muissa yhteyksissä linjattu, ettei tämäntyyppinen viranomainen voi hoitaa valvontaluonteisia tehtäviä (saavutettavuusvalvonta). DVV:lla ei ennestään ole mitään selkeää tehtäväkokonaisuutta, johon kokonaisuuteen tällainen ilmoituskanavan kokonaisuusvaltainen hallinnointi sopisi.

DVV tuottaa yhteisiä tukipalveluja koko valtionhallinnolle ja on tässä tehtävässään myös merkittävä tietoliikennepalveluiden hankkija. DVV on myös valtakunnallisesti toimiva virasto jolla on suhteellisen paljon henkilökuntaa, ja mikäli direktiivin soveltamisalaa laajennetaan kuten on esitetty, se olisi näin ollen myös hyvin mahdollinen valvonnan kohde. DVV katsoo, ettei se voi tästäkään näkökulmasta hoitaa esitettyä tehtävää uskottavasti.

11.5.2021

Keskitetty ilmoituskanava voitaisiin sinällään perustaa suomi.fi-verkkopalveluun, mutta se vaatisi huomattavia muutoksia ja siten investointeja. On ilmeisesti niin, että ilmoituskanavan tulisi tukea täysin anonyymia asiointia tai ilmoitusten tekijän anonymiteetti tulisi toteuttaa ainakin ilmoituksen vastaanoton jälkeen. Suomi.fi-palvelut eivät ole lähtökohdaisesti tue anonyymia asiointia, koska tukipalvelulaissa on säädetty vaatimus mm lokituksesta.

2) Millaisia muutoksia kanavan sijoittaminen organisaatioonne edellyttäisi toimivaltuuksiinne?

DVV:n tehtävien, toimivaltuuksien ja tiedonsaantioikeuksien huomattavaa lisäämistä sekä tukipalvelulain muuttamista, mikäli tässä hyödynnettäisiin suomi.fi-verkkopalvelua.

3) Mikäli katsotte, että keskitetty ulkoinen ilmoituskanava ei sovellu organisaatioonne, niin onko teillä mielipidettä siitä mikä taho olisi sopivin vaihtoehto tällaiseksi ulkoiseksi keskite tyksi ilmoituskanavaksi? Mikä tällainen taho voisi olla?

Taho, jolla on jo ennestään tehtäviä, jotka liittyvät ilmoitusten vastaanottoon ja/tai valvontaan. Siten tällaisella taholla olisi mahdollisesti jo määritelty tarvittavat tiedonsaantioikeudet laissa. Mikäli tällä taholla olisi jo valmiiksi jonkinlainen ilmoituskanava käytössä, se vähentäisi käytössä olevien ilmoituskanavien määrää ja olisi asiakkaille selkeämpi ratkaisu. Sekä prosessit ja kokemus tällaisten asioiden hoitamiseen luultavasti vähentäisivät resurssitarvetta ainakin käynnistämisvaiheessa. Erityistä etua olisi, mikäli viranomainen on sellainen taho, joka nauttii kansalaisten luottamusta erityisesti direktiivin aihepiirien merkittävimmillä alueilla, joista yksi on henkilötietojen suoja.

Digi- ja väestötietovirasto

Aino Jalonen
Ylijohtaja

Noora Kallio
Lakiasiainjohtaja

